

VIZSGÁLATOK

Magyar népegészségügyi közlemények nemzetközi összehasonlításban

Hungarian public health papers in international comparison

Szerző: [Vitrai József](#)

Doi: [10.58701/mej.19832](https://doi.org/10.58701/mej.19832)

Kulcsszavak: népegészségügy; publikációs teljesítmény; idézettség; bibliometria; nemzetközi összehasonlítás
Keywords: public health; publication performance; citations; bibliometrics; international comparison

Absztrakt

BEVEZETÉS: A tudományos publikációs teljesítmény kulcsfontosságú mutató az egészségtudományokban, tükrözve egy tudományág vagy kutatócsoport hozzájárulását az ismeretek bővítéséhez. A Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület megalapítása arra a felismerésre épült, hogy jelentős változtatásokra van szükség a hazai népegészségügyi szakterületen. Jelen tanulmány célja megvizsgálni, hogy más országokkal összehasonlítva kimutatható-e elmaradás a magyarországi népegészségügyi publikációs teljesítményben.

MÓDSZERTAN: A vizsgálatban az ezer lakosra jutó népegészségügyi publikációk számát, valamint azok idézettségét elemeztük. Kulcsszavas kereséseket végeztünk a PubMed és a Web of Science adatbázisokban az utóbbi öt év időszakára vonatkozóan, a szerzők affiliációja alapján szűrve az országokat. A publikációk számát a Világbank lakossági adataival normalizáltuk. Az idézettség jellemzésére a SCImago Journal & Country Rank adatbázisból gyűjtöttünk adatokat az átlagos hivatkozásszámmra és a H-indexre vonatkozóan, a „Public, Environmental and Occupational Health” kategóriában megjelent 2024-es publikációkra koncentrálna. A vizsgálat korlátja, hogy az egyszerű publikációs szám nem mindig fedi a minőséget, az idézettséget torzíthatják a tudományterületi különbségek és a negatív citációk, továbbá az adatbázisok lefedettsége is eltérő.

EREDMÉNYEK: Az elmúlt öt évben megjelent népegészségügyi publikációk ezer lakosra jutó száma alapján a visegrádi országok zárták a vizsgált országok rangsorát, mind a PubMed, mind a Web of Science adatai szerint. Dánia, a rangsor élén, több mint tízszeres értéket mutatott Magyarországhoz képest. Az idézettségi rangsorban (átlagos hivatkozásszám és H-index alapján) Magyarország szintén a sereghajtók között szerepelt, ami a magyar népegészségügyi publikációk viszonylag alacsonyabb nemzetközi hatására utal. Dánia itt is kiemelkedő, míg a H-index rangsorában Kanada került az élre.

KÖVETKEZTETÉSEK: Eredményeink meggyőzően alátámasztják, hogy a magyar népegészségügyi szakma tudományos publikációs teljesítménye elmarad a

nemzetközi, különösen a vezető országok szintjétől. Ez az alacsony tudományos aktivitás és láthatóság nem csupán akadémiai hiányosság, hanem súlyos gyakorlati következményekkel is jár, mint például a szakpolitikai döntéshozatal korszerű, evidenciákon alapuló támogatásának gyengesége. Ez hozzájárulhat ahhoz, hogy a megelőzhető halálozás szintje Magyarországon mintegy duplája az EU átlagának. Elengedhetetlen a szakterület átfogó megújítása, amelyre a Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület „ALAPVETÉSEK AZ EGÉSZSÉG ÉS JÓLLÉT JAVÍTÁSÁHOZ. Fehér könyv a magyar népegészségügy 21. századi megújításáról” című szakmai koncepciója konkrét beavatkozási irányokat javasol. Ez a reform alapvető a magyar népegészségügyi kutatás nemzetközi versenyképességének növeléséhez és a közegészségügyi mutatók javításához.

Abstract

INTRODUCTION: Scientific publication output is a crucial indicator in health sciences, reflecting a discipline's or research group's contribution to knowledge advancement. The establishment of the Hungarian Public Health Renewal Association was based on the recognition that significant changes are needed within the national public health sector. The aim of this study is to examine whether there is a noticeable gap between Hungary and other countries in terms of public health publication performance.

METHODOLOGY: This study analyzed the number of public health publications per capita and their citation impact. Keyword searches were performed in the PubMed and Web of Science databases over the past five years, with results filtered by author affiliation to specific countries. Publication counts were normalized using population data from the World Bank. Citation impact was assessed using data from the SCImago Journal & Country Rank database, focusing on average citations per document (Cites/Doc) and the H-index for publications in the "Public, Environmental and Occupational Health" category published in 2024. Limitations include that simple publication counts do not always reflect quality, citations can be skewed by disciplinary differences or negative mentions, and database coverage varies.

RESULTS: According to both PubMed and Web of Science data, the Visegrad countries consistently ranked at the bottom among the studied nations in terms of the number of public health publications per capita over the past five years. Denmark, leading the rankings, showed more than tenfold the value compared to Hungary. In the citation rankings (based on average citations per document and H-index), Hungary also performed poorly, indicating a relatively lower international impact of Hungarian public health publications. Denmark maintained a strong position in citation metrics, while Canada led the H-index ranking.

CONCLUSIONS: Our findings clearly show that the Hungarian public health sector's scientific publication performance lags behind international standards, especially compared to top countries. This low level of scientific activity and visibility is not merely an academic shortcoming, but rather, it has serious practical consequences. For example, it results in a weakened ability to provide modern, evidence-based recommendations for public policy. This may explain why the level of preventable mortality in Hungary is approximately double the EU average. A comprehensive renewal of the sector is essential. The Hungarian Public Health Renewal Association's professional concept, "Foundational Principles for Improving Health

and Well-Being: A White Paper on the 21st Century Renewal of Hungarian Public Health”, proposes concrete intervention strategies for this renewal. This reform is crucial for improving the competitiveness of Hungarian public health research on the international stage and for enhancing public health indicators.

Kulcsüzenetek

Miért fontos a közleményben tárgyalt téma?

A tudományos publikációs teljesítmény alapvető a magyar népegészségügy fejlődéséhez és a szakpolitikai döntések megalapozásához.

Mit lehetett eddig tudni erről a témáról?

Magyarországon e téren hiányzott az átfogó nemzetközi elemzés.

Ez az írás mivel járul hozzá a téma jobb megértéséhez?

Cikkünk számszerűen igazolja a magyar népegészségügy lemaradását aláhúзва a szakterület megújításának sürgető szükségességét.

Bár a bölcsészettudományokban ez a megközelítés vitatható, az egészségügyben a publikációs aktivitás kulcsfontosságú teljesítménymutatóként funkcionál. Nem csupán a kutatási munka eredményét reprezentálja, hanem a tudományos párbeszédhez való hozzájárulást, az ismeretek terjesztését és az innovációban betöltött szerepet is.

A Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesületet¹ alapító szakemberek már a névválasztással is egyértelmű üzenetet fogalmaztak meg: mélyreható és jelentős változtatásokra van szükség a hazai népegészségügyi szakterület teljesítményében. (Vitrai et al., 2021) Ez a meggyőződés azon a felismerésen alapul, hogy a magyar népegészségügy teljesítménye nemzetközi összehasonlításban nagy lemaradást mutat.

Jelen tanulmány célja megvizsgálni, a magyarországi népegészségügyi publikációs teljesítményben is kimutatható-e elmaradás más országokéval összehasonlítva. A magyar népegészségügyi szakemberek publikációs tevékenységét vetjük össze elsősorban a hasonló gazdasági-társadalmi háttérű regionális versenytársak mint a visegrádi országok, valamint a szakterületen élenjárónak tekinthető országokéval, így Európában Hollandia és Finnország, illetve a tengerentúlon Kanada, Ausztrália és Új-Zéland tekintetében. Elemzésünk során nem csupán a publikációk mennyiségére, hanem azok nemzetközi láthatóságára és idézettségére is

BEVEZETÉS

Egy tudományág vagy egy kutató teljesítményének mérése gyakran a megjelent tudományos közlemények mennyiségével és a rájuk történt hivatkozások átlagos számával történik. A közlésszám és a citációk száma könnyen mérhető, és lehetőséget ad nemzetközi összehasonlításokra. (Bornmann & Daniel, 2008) Az átlagos hivatkozásszám segít megítélni, hogy egy-egy publikáció mennyire volt jelentős a tudományterületen belül. (Waltman, 2016)

¹ <https://nepegeszsegugy3.hu/>

kitérünk, megvilágítva ezzel a magyar népegészségügyi kutatás jelenlegi pozícióját a globális tudományos térben.

MÓDSZEREK

A tudományos közlemények értékét nem kizárólag a pusztán mennyiségük határozza meg. A publikáló folyóirat rangja és a cikkekre kapott hivatkozások száma is alapvető mutatók a tudományos hatás és fontosság megítélésében. Ezen elvek mentén a magyar népegészségügyi kutatások színvonalának nemzetközi összehasonlításához az alábbi módszertant alkalmaztuk.

Publikációs adatok gyűjtése és normalizálás

A népegészségügyi szakemberek aktivitását elsődlegesen az ezer lakosra jutó szakmai cikkek számával jellemeztük. Ennek érdekében kulcsszavas keresést végeztünk a két vezető bibliográfiai adatbázisban, a PubMed² és a Web of Science³ felületén, figyelembe véve az összehasonlításban szereplő országokat. A releváns találatokat az utolsó öt évre korlátoztuk, hogy a legfrissebb publikációs trendeket tükrözzük.

A kereséshez az alábbi keresési kifejezéseket alkalmaztuk:

PubMed (magyarországi keresés):

("public health"[TIAB]) OR ("population health"[TIAB]) OR (epidemiology[TIAB]) OR ("health behavior"[TIAB]) OR ("health behaviour"[TIAB]) OR (lifestyle[TIAB]) OR ("health inequity"[TIAB]) OR ("health inequities"[TIAB]) OR ("health inequality"[TIAB]) OR ("health inequalities"[TIAB])) AND (Hungary[Affiliation]) AND (y_5[Filter]) AND (humans[Filter])⁴

Web of Science (általános keresési struktúra):

((WC=(Public, Environmental & Occupational Health)) OR ALL=("public health")) OR ALL=(epidemiology) OR ALL=("health behavior") OR ALL=("health behaviour") OR ALL=(lifestyle) OR ALL=("health inequity") OR ALL=("health inequities") OR ALL=("health inequality") OR ALL=("health inequalities")⁵

Mivel a szakemberek száma és ezáltal a publikációs kapacitás jelentős összefüggést mutathat a lakosság számával, a nyers közleményszámokat ezer lakosra vetítettük, azaz normalizáltuk. A vizsgált országokhoz tartozó 2024-es vagy a rendelkezésre álló legfrissebb lakosságszámot a Világbank adatbázisából⁶ nyertük ki. Ez a normalizáció lehetővé teszi a különböző méretű országok közötti méltányosabb összehasonlítást.

Idézettségi adatok elemzése

A közlemények hatásának és fontosságának értékeléséhez a publikációkra való hivatkozások számát vizsgáltuk. Ezt az elemzést a Scimago Journal & Country Rank⁷ (SJR) adatbázis segítségével

² <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/advanced/>

³ <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>

⁴ Megjegyzés: Az [TIAB] szűkítés a címben és az absztraktban keresi a kulcsszavakat, növelve a találatok relevanciáját. Az [Affiliation] tag biztosítja, hogy a keresés a magyar szerzők munkahelyi kötődése alapján történjen. A y_5[Filter] az elmúlt 5 évet, a humans[Filter] pedig az emberi vonatkozású tanulmányokat szűri.

⁵ Megjegyzés: A WC=(Public, Environmental & Occupational Health) kategória a Web of Science saját besorolási rendszere szerinti releváns folyóiratokat azonosítja. Az ALL= operátor a cikk bármely mezőjében keresi a kulcsszavakat (cím, absztrakt, kulcsszavak, szerzői kulcsszavak). Az országra vonatkozó szűrést a Web of Science felületén a "Country/Region" mezőben, az egyes országok nevének megadásával végeztük el.

⁶ <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

⁷ https://www.scimagojr.com/countryrank.php?category=2739&year=2024&min=0&min_type=itp#google_vignette

végeztük el. Az idézettségek vizsgálatát a „Public, Environmental and Occupational Health” szakterületre korlátoztuk, és a 2024-ben közzétett publikációkra vonatkozó adatokat vettük figyelembe.

Az ezer lakosra számított hivatkozásszám kiszámításához csak a független hivatkozásokat (azaz azokat az idézettségeket, amelyek nem azonos intézményből vagy szerzőtől származnak) vettük figyelembe, minimalizálva ezzel az önidézés vagy intézményi körben történő idézés torzító hatását. Az idézettség jellemzésére még a Hirsch-indexet (H-indexet) is kigyűjtöttük, ami azt mutatja meg, hogy – ebben az esetben egy országnak – van olyan h darab publikációja, amelyeket legalább h alkalommal idéztek. (Costas & Bordons, 2011) Mivel az SJR adatbázis kizárólag a Scopus adatbázisban regisztrált tudományos folyóiratok közleményeit tartalmazza, a kigyűjtött H-index értékek is kizárólag erre a publikációs körre vonatkoznak.

EREDMÉNYEK

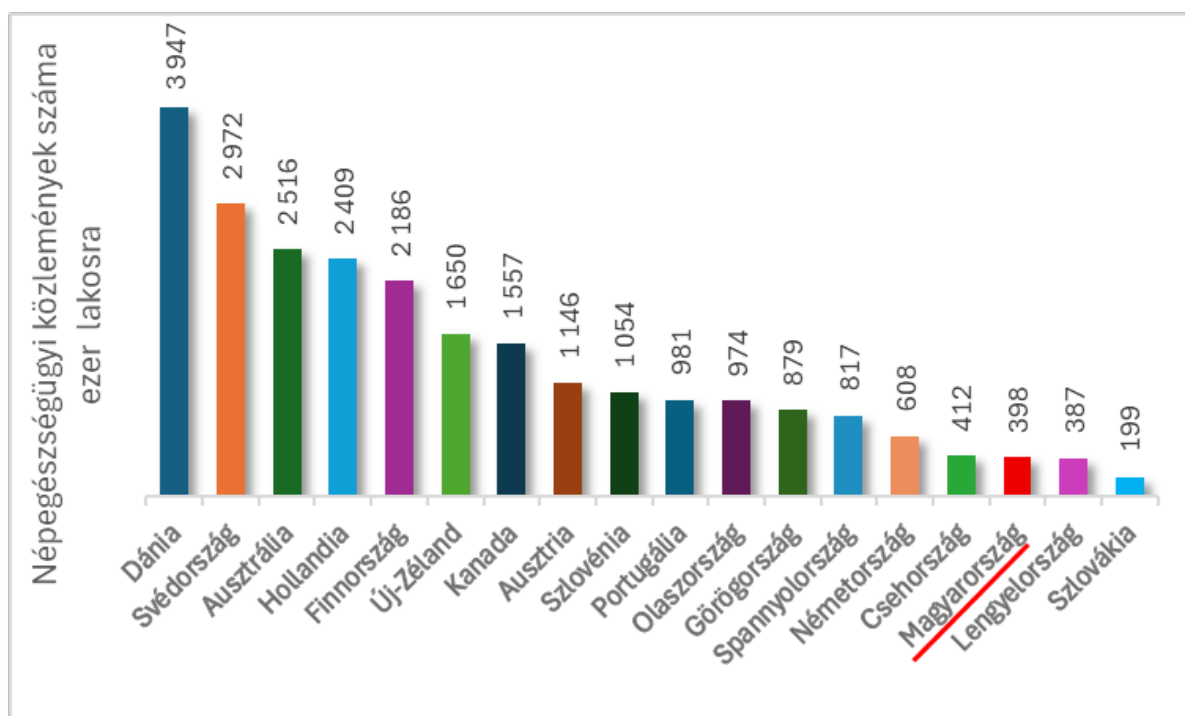
Az elemzésünk első lépéseként a vizsgált országok népegészségügyi publikációs aktivitását vizsgáltuk az ezer lakosra jutó közlemények száma alapján.

Publikációs rangsor a PubMed adatok alapján

Az 1. ábra a PubMed adatbázisából származó, az elmúlt öt évre vonatkozó népegészségügyi közlemények ezer lakosra számított rangsorát mutatja be.

Eredményeink egyértelműen rávilágítanak a regionális különbségekre: az elmúlt öt évben megjelent népegészségügyi publikációk számát tekintve a visegrádi országok zárják a rangsort, ami alátámasztja a bevezetésben megfogalmazott aggodalmakat. Különösen szembetűnő az országok közötti eltérés: a rangsor élén álló Dánia több mint tízszeres értéket mutatott Magyarországhoz képest az ezer lakosra jutó közlemények számában.

1. ábra: Az elmúlt öt év népegészségügyi közleményeinek ezer lakosra számított rangsora a vizsgált országokban a PubMed adatai alapján (Forrás: saját szerkesztés)

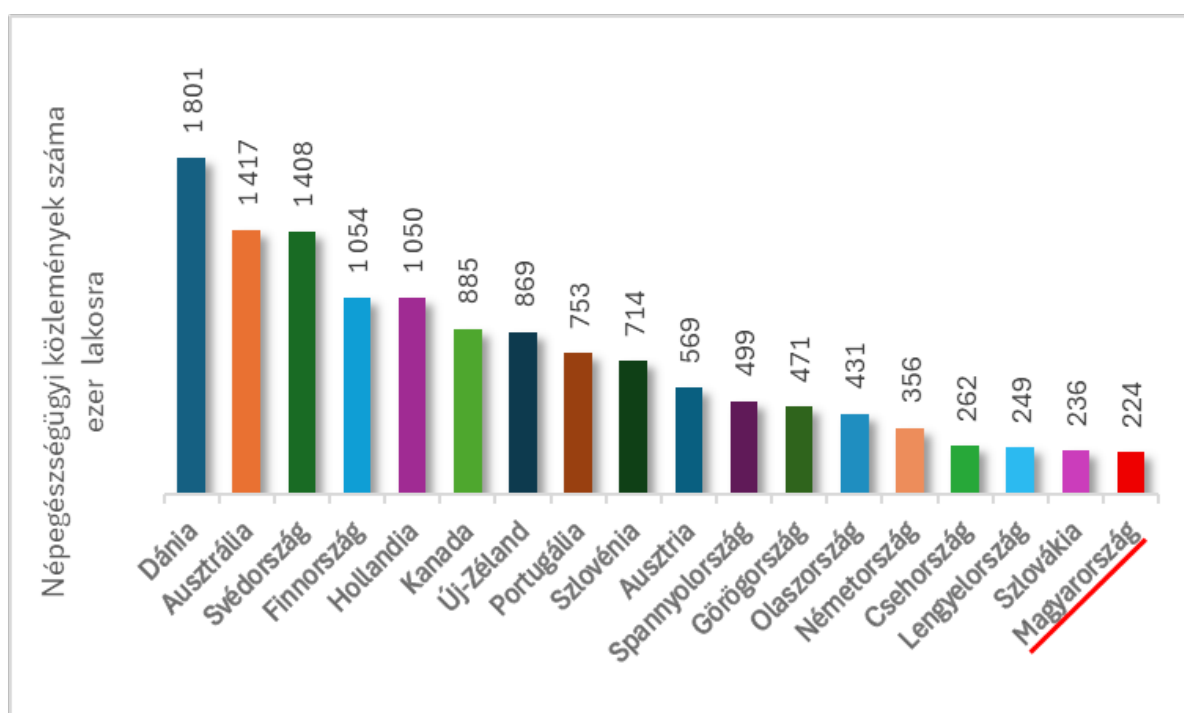

Publikációs rangsor Web of Science adatok alapján

A 2. ábra a Web of Science adatai szerint készült, ezer lakosra számított közleményszámok rangsorát mutatja be. Ez a rangsor hasonló képet mutat a PubMed alapú eredményekhez. Itt is Dánia vezet a mezőnyt, és a visegrádi országok foglalják

el az utolsó helyeket, közülük is Magyarország az utolsó. Az első és az utolsó helyezett értéke közötti különbség meghaladta a négyszerest, ami szintén jelentős lemaradásra utal. A két adatbázis (PubMed és Web of Science) által szolgáltatott rangsorok hasonlóságát jelzi, hogy a 18 vizsgált országból öt esetében mindössze kettővel változott a helyezés.

2. ábra: Az elmúlt öt év népegészségügyi közleményeinek ezer lakosra számított rangsora a vizsgált országokban a Web of Science adatai alapján (Forrás: saját szerkesztés)

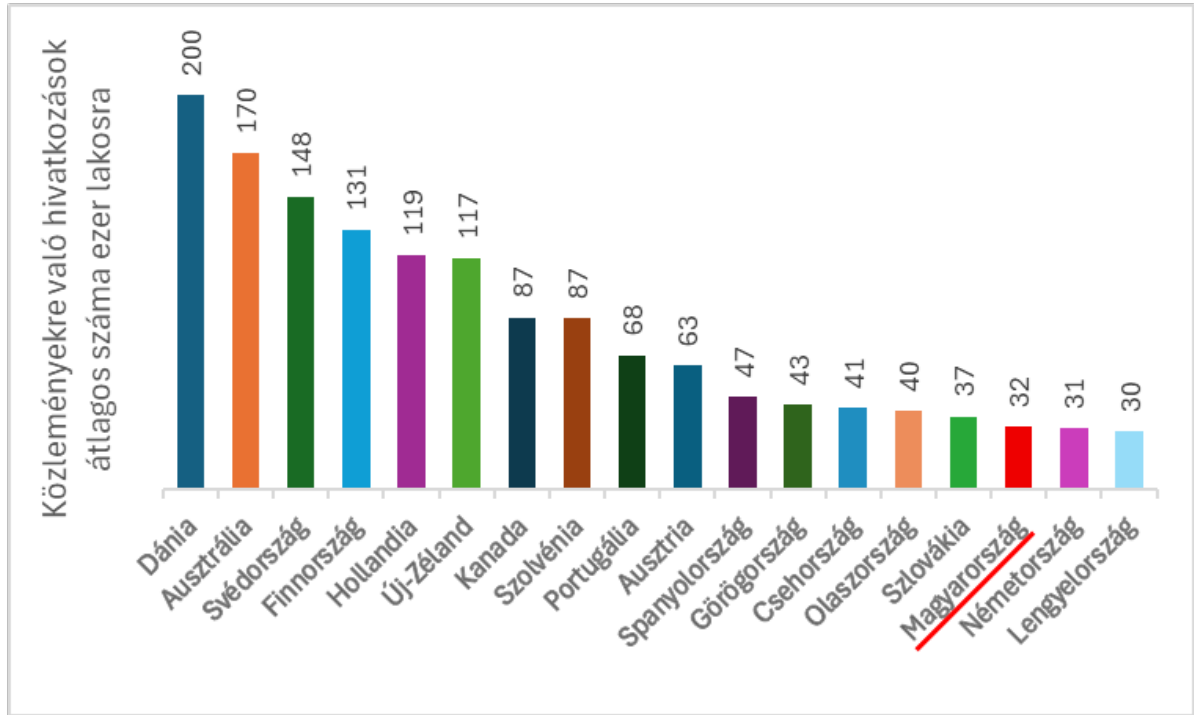

Idézettségi rangsor (átlagos hivatkozásszám) SJR adatok alapján

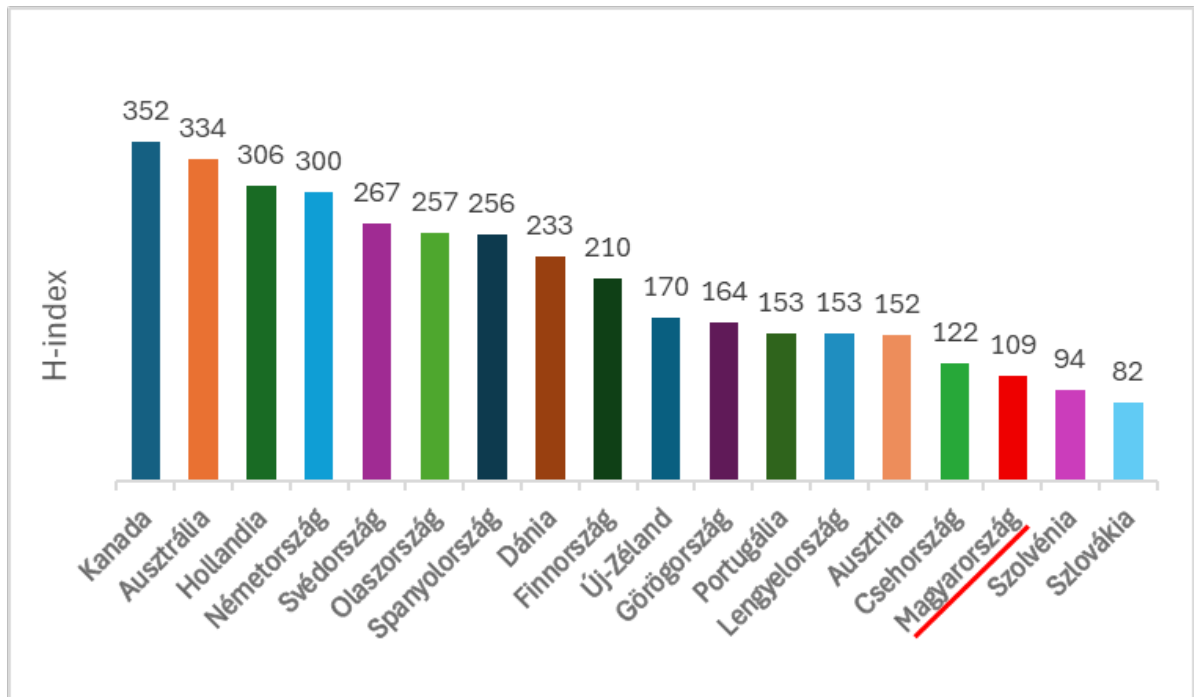
A 3. ábra a vizsgált országok szakemberei által 2024-ben megjelentetett népegészségügyi közlemények átlagos idézettsége alapján készült rangsort mutatja be, az SJR adatbázisából származó adatok felhasználásával.

Ebben az idézettségi rangsorban is Dánia kiemelkedő teljesítményt nyújt, messze megelőzve a többi országot. A lista alsó részén, közel azonos értékekkel, de a sereghajtók között találjuk Magyarországot, hátulról a harmadik pozícióban. A legnagyobb és a legkisebb érték között itt több mint hatszoros különbség tapasztalható.

3. ábra: A 2024-ben megjelent népegészségügyi közleményekre hivatkozások átlagos száma ezer lakosra vetítve a ScImago Journal & Country Rank adatbázis alapján (Forrás: saját szerkesztés)

4. ábra: A vizsgált országok H-indexe alapján készített rangsor (Forrás: saját szerkesztés)

H-index rangsor SJR adatok alapján

Végül, az idézettség egy másik fontos jellemzője, a H-index értékeiből készített rangsort a 4. ábra szemlélteti. A H-index mutató eltérő jellege miatt (amely egyaránt tükrözi a publikációk számát és idézettségét), az országok sorrendje itt jelentősen különbözik az előző rangsoroktól. Ebben az esetben Kanada került az élre, míg Dánia a középmezőnyben szerepel. Ennek ellenére Magyarország itt is a sereghajtók között van, hátulról a harmadik helyen. A 109-es H-index értéke azt jelenti, hogy a Scopus adatbázisban 109 olyan, magyar szakemberek által írt népegészségügy témájú cikk jelent meg 2024-ben, amelyet legalább 109 alkalommal idéztek. Összehasonlításképpen, a kanadai szakemberek közleményeinek H-indexe több mint háromszor nagyobb volt.

MEGBESZÉLÉS

Jelen tanulmányunkban a magyar népegészségügyi szakma tudományos teljesítményét vizsgáltuk nemzetközi összehasonlításban. Ezt részben a megjelent cikkek számával, részben pedig az azokra történt hivatkozások gyakoriságával tettük, amelyek a kutatási hatásosság és láthatóság kulcsmutatói. Elemzésünkhöz a legnagyobb és legmegbízhatóbb nemzetközi szakirodalmi adatbázisokat, a PubMedet, a Web of Science-t és a Scopus adataira épülő SCImago Journal & Country Ranket használtuk fel.

Publikációs aktivitás

Eredményeink egyértelműen rámutatnak, hogy a népegészségügyi témában lakosságszámra vetítve, az utóbbi öt évben közzétett cikkek számában Magyarország a sereghajtók között szerepel a vizsgált országok rangsorában, a többi visegrádi országgal együtt. Ez a tendencia mind a

PubMed, mind a Web of Science adatbázis adataiban megfigyelhető volt, ami erősíti az eredmények konzisztenciáját és megbízhatóságát. Különösen szembetűnő az első helyezett Dánia kiemelkedő teljesítménye, amely több mint tízszeres publikációs aktivitást mutatott Magyarországhoz képest az ezer lakosra jutó cikkek tekintetében. Ez a drámai különbség megkérdőjelezhetetlenné teszi a magyar népegészségügyi kutatás volumenének fejlesztési szükségességét. Az alacsony publikációs ráta nem csupán a kutatói kapacitás hiányára utalhat, hanem arra is, hogy a hazai népegészségügyi szakemberek eredményei kevésbé jutnak el a nemzetközi tudományos közönséghez, korlátozva ezzel a tudáscserét és a potenciális együttműködéseket.

Idézettségi mutatók

A közlemények száma a kutatási aktivitás és termelékenység közvetlen mennyiségi mutatója, de önmagában nem tükrözi a munka minőségét vagy hatását. Ezzel szemben az idézettség a publikációk tudományos hatását és befolyását jelzi a kutatói közösségben, megmutatva, hogy mások mennyire építettek az adott munkára. A H-index egy összetett mutató, amely egyszerre veszi figyelembe a publikációk számát és azok idézettségét, így kiegyensúlyozottabb képet ad a kutató (vagy entitás, mint egy ország) termelékenységéről és tartós tudományos elismertségéről. Ezek a mutatók tehát egymást kiegészítve nyújtanak árnyalt képet a tudományos teljesítményről.

A publikációs volumen mellett a közlemények hatását és láthatóságát az idézettségi adatok elemzésével vizsgáltuk. A 2024-es publikációk átlagos idézettsége alapján készített rangsorban Magyarország szintén a sereghajtók között található, a vizsgált országok közül hátulról a harmadik pozícióban. A legnagyobb és a

legkisebb érték között itt is több mint hatszoros különbség tapasztalható, ami az idézettségi hatás terén is jelentős elmaradásra utal a vezető országokhoz képest.

Az idézettséget másképpen jellemző H-index mutató rangsorában Magyarország ugyancsak az utolsók közé került. Bár a H-index jellege miatt a rangsorban történt némi átrendeződés (Kanada például az élre került), a magyar pozíció változatlanul gyenge maradt. Ez a konzekvens alacsony szereplés az idézettségi mutatókban megerősíti a magyar népegészségügyi publikációk viszonylag alacsonyabb nemzetközi hatását és befolyását. Ez azt sugallja, hogy a magyar kutatások vagy nem érik el eléggé a releváns nemzetközi szakmai közönséget, vagy tartalmuk, módszertanuk, esetleg az elméleti keretük kevésbé számít úttörőnek és inspirálónak a globális diskurzusban. Az alacsony idézettség hosszú távon gyengíti a nemzetközi kutatási együttműködéseket és a finanszírozási lehetőségeket is.

A vizsgálat korlátjai

Fontos hangsúlyozni, hogy a jelen vizsgálat által alkalmazott bibliometriai mutatók bizonyos korlátokkal rendelkeznek, amelyek befolyásolhatják az eredmények értelmezését.

Először is, bár a közleményszám a kutatási aktivitás könnyen mérhető indikátora, annak növekedése nem feltétlenül jelent automatikusan magasabb tudományos értéket. A publikációk minősége jelentősen eltérő lehet, és egy nagyobb számú, de alacsony minőségű cikk kevésbé járul hozzá a tudomány fejlődéséhez. Ahogy Devakumar és társai (2015) is rámutatnak, a mennyiség nem mindig egyenlő a minőséggel.

Másodszor, az idézettségi adatok értelmezése során rendkívül óvatosságnak kell

lenni. A citációk száma önmagában nem mindig tükrözi a pozitív tudományos hatást; egy cikket idézhetnek akár negatív példaként, vagy hibás metodológiáért.

Harmadszor, jól ismert tény, hogy a különböző adatbázisok (PubMed, Web of Science, Scopus) eltérő lefedettséggel rendelkeznek, ami azt jelenti, hogy a bennük regisztrált közlemények és az azokból számított mutatók nem mindig teljesen egységesek vagy összehasonlíthatók. Hicks és társai (2015) munkája is alátámasztja ezt az adatbázisok közötti diszkrepanciát, hangsúlyozva, hogy a választott adatforrás jelentősen befolyásolhatja az eredményeket.

Végezetül, bár a lakosságszámra vetített mutatók segítenek a méretbeli különbségek kezelésében, ezek sem veszik figyelembe a kutatásfinanszírozás, az intézményi kapacitások, a kutatói létszám, vagy a tudományos kultúra országonkénti eltéréseit, amelyek mind befolyásolhatják a publikációs teljesítményt. Ezen tényezők részletes vizsgálata túlmutat jelen tanulmány keretein.

KÖVETKEZTETÉSEK

Összességében az eredményeink markánsan alátámasztják a Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület alapítójának azon meggyőződését, miszerint jelentős és sürgető beavatkozásra van szükség a hazai népegészségügyi szakterület tudományos teljesítményének javítása érdekében. Az alacsony publikációs volumen és a gyenge idézettség nem csupán statisztikai adat, hanem a hazai népegészségügyi kutatás nemzetközi elszigetelődésének és korlátozott hatásának tükröképe.

A bemutatott adatok alapján egyértelmű, hogy a magyar népegészségügyi szakma

alacsony szintű tudományos publikációs teljesítménye nem csupán akadémiai probléma; ennél súlyosabb, gyakorlati következményekkel is jár. Az elégtelen publikációs aktivitás és a nemzetközi idézettség hiánya jelentősen gyengíti a szakma képességét arra, hogy korszerű, bizonyítékokon alapuló javaslatokat közvetítsen a szakpolitika felé. (Clancy et al., 2012)

Ez a szakma és a szakpolitika közötti tudományos szempontból elégtelen kapcsolat súlyos nemzeti egészségproblémákhoz vezethet. Szomorú tény, hogy Magyarországon évek óta a korszerű népegészségügyi beavatkozásokkal megelőzhető halálozás szintje mintegy duplája az Európai Unió átlagának (Vitrai, 2024a,b). Ez az aggasztó statisztika közvetetten összefüggésbe hozható azzal, hogy a szakpolitikai döntéshozatal nem mindig épül a legfrissebb, nemzetközi szinten is elfogadott tudományos evidenciákra, vagy az itthoni kutatások nem szolgáltatnak elegendő, publikált bizonyítékot a szükséges beavatkozásokhoz. Az erős tudományos háttér hiánya gátolja az innovatív, hatékony prevenciós programok kidolgozását és implementálását, ami közvetlenül kihat a lakosság egészségi állapotára és a megelőzhető halálesetek számára. A tudományos teljesítmény javítása tehát nem csupán a kutatói presztízs kérdése, hanem nemzetbiztonsági és népegészségügyi stratégiai prioritás is egyben.

Az elmaradásnak számos lehetséges oka lehet, amelyek feltárása további vizsgálatokat igényelne. Ilyen okok lehetnek például:

- **Finanszírozási hiányosságok:** Elégtelen források a kutatásokra, a nemzetközi konferenciákon való részvételre, vagy a magas impakt faktorú folyóiratokban való publikálás díjaira.

- **Kutatási infrastruktúra:** Hiányzó vagy elavult infrastruktúra, adatgyűjtési és elemzési kapacitások.
- **Szakmai képzés és mentorálás:** Elégtelen képzés a tudományos publikálás módszertanában, a nemzetközi folyóiratok követelményeiben, vagy a kutatói karrierpályák megfelelő mentorálásának hiánya.
- **Nemzetközi kollaboráció hiánya:** Korlátozott számú nemzetközi kutatási együttműködés, amelyek jellemzően növelik a publikációk láthatóságát és idézettségét.
- **Nyelvi korlátok:** Bár a szakirodalom angol nyelvű, a magyar szakemberek angol nyelvtudásának szintje és a tudományos angol nyelvű íráskészség fejlesztést igényelhet.
- **Kutatás és gyakorlat szétválasztása:** A gyakorlati népegészségügyi munka és az akadémiai kutatás közötti szinergiák gyengése, ami korlátozhatja a releváns kutatási kérdések azonosítását és az eredmények disszeminációját.

Ezen eredmények fényében elengedhetetlen, hogy a magyar népegészségügyi szakma és a döntéshozók stratégiai intézkedéseket hozzanak a publikációs aktivitás és a nemzetközi láthatóság javítására. Ez nem csupán egy tudomány-metrikai probléma orvoslása, hanem a hazai lakosság egészségi állapotának javítását célzó, hosszú távú befektetés. A bemutatott adatok éles képet festenek a jelenlegi helyzetről, és alátámasztják azt a sürgető igényt, hogy a magyar népegészségügy felzárkózzon a nemzetközi élmezőnyhöz.

Ennek a célkitűzésnek az eléréséhez nélkülözhetetlen a szakterület átfogó megújítása. A Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület éppen ezért készítette el a „ALAPVETÉSEK AZ EGÉSZSÉG ÉS JÓLLÉT JAVÍTÁSÁHOZ.

Fehér könyv a magyar népegészségügy 21. századi megújításáról” (Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület Multidiszciplináris Munkacsoportja, 2023) című szakmai koncepciót. Ez a dokumentum nem csupán a hazai népegészségügy elmaradottságának összetett okait tárja fel részletesen, hanem a hazai és nemzetközi elméleti megfontolásokra és gyakorlati tapasztalatokra építve, figyelemmel az ország sajátosságaira, konkrét beavatkozási irányokat is kijelöl.

Meggyőződésünk, hogy a szakterület átfogó reformja elengedhetetlen feltétele nem csupán a magyar szakemberek publikációs teljesítményének jelentős javításához, hanem a népegészségügyi intervenciók hatékonyságának növeléséhez, és végső soron a magyar lakosság egészségesebb és hosszabb életéért vívott küzdelem sikeréhez is.

HIVATKOZÁSOK

- Bornmann, L., & Daniel, H.-D. (2008). What do we know about the h-index? *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 59(9), 1419–1425. <https://doi.org/10.1002/asi.20609>
- Clancy, C. M., Glied, S. A., & Lurie, N. (2012). From research to health policy impact. *Health services research*, 47(1 Pt 2), 337–343. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6773.2011.01374.x>
- Costas, R., & Bordons, M. (2011). The h-index: A comprehensive bibliometric analysis of its strengths, weaknesses, and key applications. *Journal of Informetrics*, 5(2), 332–339. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2007.02.001>
- Devakumar, D., Shikanai Yasuda, S. R., & Sutaria, S. (2015). The limits of research. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 108(5), 199–200. <https://doi.org/10.1177/0141076815577237>
- Hicks, D., Wouters, P., Waltman, L., de Rijcke, S., & Rafols, I. (2015). Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics. *Nature*, 520, 429–431. <https://doi.org/10.1038/520429a>
- Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület Multidiszciplináris Munkacsoportja (2023) ALAPVETÉSEK AZ EGÉSZSÉG ÉS JÓLLÉT JAVÍTÁSÁHOZ. Fehér könyv a magyar népegészségügy 21. századi megújításáról. Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület, Budapest <https://drive.google.com/file/d/1EvRJyadT7bK8YeaxuMzi5ys8vgQMVGYs/view>
- Vitrai, J., Bíró, É., Girán, J., Kollányi, Zs., Pipicz, M., Somhegyi, A., & Várfalvi, M. (2021). Milyen legyen a népegészségügy legújabb iránya? Vitaindító az új népegészségügyi szemlélet sajátosságairól. *Egészségfejlesztés*, 62(1). <https://ojs.mtak.hu/index.php/egfejl/article/view/11140>
- Vitrai, J. (2024). Vizuális kivonat: Magyarország – Egészségügyi országprofil 2023. *Multidiszciplináris Egészség és Jólét*, 2(1), 11–14. <https://doi.org/10.58701/mej.14086>
- Vitrai, J. (2024). Szakdokumentum: Halálózás Magyarországon 2023: Keresztmetszeti és időbeli elemzés a 2023-ban elérhető adatok alapján. *Multidiszciplináris Egészség és Jólét*, 2(1), 24–27. <https://doi.org/10.58701/mej.14091>
- Waltman, L. (2016). A review of the literature on citation impact indicators. *Journal of Informetrics*, 10(2), 365–391. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2016.02.007>

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Vitrai József
Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar, Pszichológia és Egészségügyi Menedzsment
Tanszék, Győr
vitrai.jozsef@gmail.com

CIKKINFORMÁCIÓK

Beküldve: 2024. 07. 01.
Elfogadva: 2025. 07. 31.
Megjelentetve: 2025. 09. 01.

Copyright © 2025 Vitrai József. Kiadó: Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület. Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-4.0 licenstszerződés alapján.